

Öğretim Yöntem ve Teknikleri

AKTİF (ETKİN) ÖĞRENME

AKTIF (ETKİN) ÖĞRENME

Aktif öğrenme, bireyin öğrenme sürecine aktif olarak katılımını sağlama yaklaşımıdır. Bu yöntemle öğrenciler pasif alıcı konumundan çıkıp yaparak yaşayarak öğrenen boyutuna geçerler. Bu yolla öğrenciler **karar verme, sorumluluk almayı** öğrenirler.

!!! Aktif öğrenmenin her geçen gün daha fazla ilgi görmesinin sebebi **öğrenmeyi öğrenmeye olanak sağlamasıdır.**

Etkin öğrenme için aktif katılım gerekli,
ancak **yeterli değildir.**

Etkin öğrenme, aktif katılım göstergeleri
olan **soru sorma, açıklama yapma** vb.
davranışların yanı sıra öğrenme sürecinin
planlama, gözden geçirme gibi
etkinliklerini de içermektedir.

Aktif Öğrenmenin Özellikleri

- Öğrenciler, araştırma çalışmalarında kaynaklara kendileri ulaşır.
- Öğrencilerin elde ettiği bilgiyi örgütlemelerine ve sunmalarına olanak sağlar.
- Öğrenciler, bireysel grup projelerinde sorumluluk alırlar, paylaşırlar.
- Öğrenciler, bilgileri paylaşır, etkileşimde bulunur ve ortak bilgi üretimi için işbirliği yapar.

Aktif Öğrenmenin Yararları

- Öğrenmeyi öğrenme becerisi kazandırır
- Her öğrencinin sürece etkin katılımını sağlar
- Her öğrencinin bireysel hızına göre öğrenmeye imkan sağlar
- Yaşam boyu öğrenmeyi sağlar

Etkin öğrenme birbiriyle ilişkili olan üç öğeden oluşur:

1. Temel Öğeler

- Konuşma ve dinleme
- Yazma
- Okuma
- Yansıtma

2. Öğrenme Stratejileri

- Küçük gruplar
- İşbirlikli öğrenme
- Durum çalışmaları
- Benzetim
- Tartışma
- Problem çözme
- Günlük yazma

3. Öğretim Kaynakları

- Metinler
- Ev ödevleri
- Dışardan konuşmacılar
- Öğretim teknolojisine göre hazırlanmış eğitim materyalleri

Etkin öğrenmenin temel ilkeleri:

- Öğrenme doğası gereği aktif bir süreçtir.
- Farklı insanlar farklı yollarla öğrenir.
- Bilgi etkinliklerle keşfedilir ve yapılandırılır.

Etkin Öğrenme Sürecinde Öğretmenin Rolü

- Sınıf içi çalışmalarını öğrencilerle birlikte planlamalı, onların ilgi ve isteklerini göz önüne almalıdır.
- Eğitim durumlarını her çocuğun değişik ilgi, ihtiyaç ve yeteneklerini dikkate alarak hazırlamalıdır.
- Grup çalışmalarını yönlendirmeli ve çalışmaların sınıfta tartışılmasını sağlamalıdır.

Etkin Öğrenme Sürecinde Öğretmenin Rolü

- Konu seçiminde, araştırma yapmada öğrenci ilgi ve isteklerine yer vermelidir.
- Etkin katılımı sağlayacak metinler seçmeli, ev ödevleri vermeli, dışardan konuşmacılar davet etmeli, eğitim materyalleri hazırlamalıdır.
- Sınıf ortamını bütün iletişimlere açık olacak şekilde düzenlemelidir.

Etkin Öğrenme Sürecinde Öğrencinin Rolü

- Olası öğrenme hedef ve etkinliklerini araştırır.
- Kendine özel öğrenme hedeflerini seçer.
- Hangi hedefleri hangi nedenle seçtiğinin bilincindedir.
- Özgüveni vardır ve gerektiğinde özgüvenini geliştirir.
- Öğrenme etkinliklerinin seçimini ve programını yapar.
- Öğrenme güdüsü vardır veya bu güdüyü kendisi geliştirir.
- Dikkatini toplar, eski öğrendiklerini hatırlar.

➤ **Etkin Öğrenme Sürecinde Öğrencinin Rolü**

- Kendi cümleleriyle ifade eder.
- Okur, dinler ve analiz yapar.
- Bilgiler arasında ilişki kurarak onları şematik olarak gösterir.
- Öğrendiklerini yeni durumlara uygular, uygulama alanlarını araştırır.
- Öğrenip öğrenmediğini sürekli kontrol eder.
- Yeni öğrenmede kendi stratejilerini dener.
- Başarısızlık durumlarında başarısızlık nedenlerini araştırır.
- Kendi performansını değerlendirir.

YAŞAM BOYU

ÖĞRENME

➤ **Yaşam boyu** öğrenim, kişisel ve sosyal amaçlı öğrenimin yanı sıra çalışma amaçlı öğrenimi de kapsamakta ve resmi eğitim sistemlerine ilişkin pek çok alanda yer almaktadır.

➤ **Yaşam boyu** öğrenim, insana ve bilgiye daha çok yatırım yapma, dijital okuma yazma da dahil olmak üzere temel bilgi ve becerilerin kazanılmasını teşvik etme, esnek ve yenilikçi **öğrenme** fırsatlarını genişletme anlamına gelmektedir.

➤ Amaç, tüm yaş gruplarındaki insanların yüksek kalitedeki öğrenim olanaklarına ve çeşitli öğrenim deneyimlerine eşit ve açık biçimde erişim sağlamalarını kolaylaştırmaktır.

Yaşam boyu öğrenim şu alanları kapsamaktadır:

- Okul öncesi dönemden emeklilik sonrası döneme kadar tüm yetenek, ilgi, bilgi ve nitelikleri kazanma ve yenileme.
- Tüm öğrenim çeşitlerine önem verme

BASAMAKLI ÖĞRETİM (Nunley)

Nunley tarafından oluşturulmuştur.

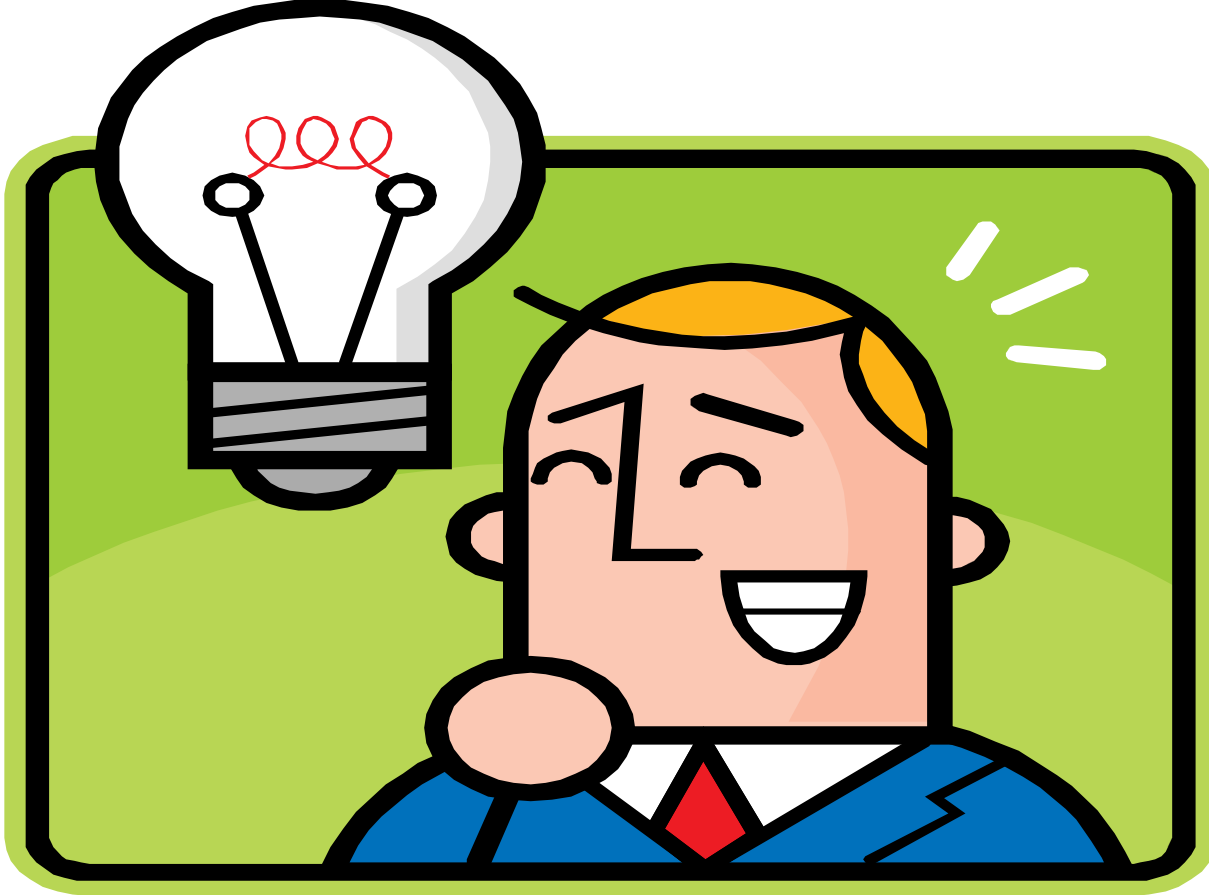
Öğrencinin bilgiyi edinmesi, o bilgiyi kavraması, onu sorunların çözümünde kullanması, analiz etmesi ve oradan yeni bilgi üretmesi olarak ele alınabilir.

Bu anlayışta öğretimde tek boyutlu etkinlik gerçekleştirilmenin yanlış olduğu, bireylerin ilgi, beceri, zekâ boyutu ve düşünme sistemindeki farklılıkların dikkate alınarak çoklu öğrenme ortamı yaratmanın gerekliliği fikri ileri sürülür.

Basamaklı Öğretim Beş Basamaktan Oluşur:

1. Öğrencilere o derste ya da üniteye kazanacakları hedef davranışlar ve görevler sunulur.
2. Ünite C, B ve A basamaklarına ayrılır. C basamağı bilgiyi edinme ve anlama basamağıdır.
3. B basamağı, bilgiyi kullanarak problemi çözme ile ilgilidir.
4. A basamağı ise, edinip kullandığı bilgiyi analiz edip, oradan yeni bilgi edinme sürecini kapsar.
5. Öğrenciden şimdiye kadar neleri nasıl elde ettikleri, kazandıkları sözlü olarak istenir.

DÜŞÜNME BİÇİMLERİ

YANSITICI DÜŞÜNME

Yansıtma, deneyimlerin önceki bilgi bağlamında, yeni bilginin üretilmesi ve alternatif yolların geliştirilmesine öncülük edecek olan yolları bulmaya çalışarak analiz edilmesini içeren [bilişsel sorgulamadır](#). (Dewey, 1933).

Dewey, **yansıtıcı düşünmeyi**, herhangi bir inanç ya da bilgiyi ve onun ulaşmayı amaçladığı sonuçları destekleyen, bir bilgi yapısını etkin, tutarlı ve dikkatli bir biçimde düşünme olarak tanımlamaktadır.

Dewey'e göre yansıtıcı düşünme sürecinde şu iki temel aşama mevcuttur:

- 1. Düşünmenin meydana geldiği bir kuşku, karışıklık ve duraksama durumu**
- 2. Bu karışıklığı çözecek, bu şüpheyi açıklığa kavuşturacak yolu bulmaya yönelik bir araştırma ve sorgulama.**

Yansıtıcı Düşünmeyi Geliştirme

Yansıtıcı düşünmeyi eğitime aktarabilmek için öncelikle temel düşünme becerilerine ve destekleyici bir ortama sahip olmak gerekir.

➤ **Yansıtıcı düşünme becerisini geliştirebilecek yöntemler;**

- Öğrenme yazıları yazma
- Yansıtıcı günlük tutma
- Gelişim dosyası hazırlama
- Kavram haritaları oluşturma
- Soru sorma
- Yansıtıcı tartışmalara katılma
- Anlaşmalı öğrenme
- Kendini değerlendirme

Yansıtıcı Öğretim

➤ **Yansıtıcı öğretim;** başkalarının duygularına önem vermeyi ön plana çıkaran, öğretimde yapılandırmacılığı önemseyen bir sorgulama yaklaşımı ve yaratıcı sorun çözme etkinlikleri olarak tanımlanır.

Yansıtıcı Öğretim

- Tüm öğretmenler yansıtıcı öğretimden faydalanabilirler. Öğretmenler sınıfta neyi başarmak istediklerini uygulamadan önce düşünür, amaçlarını gerçekleştirmek için ihtiyaç duyduğu materyalleri tedarik etmeye çalışırlar.
- Yansıtıcı öğretmen yetiştirme modeline göre, öğretmen adayı, kuramsal ve öğretmenlik deneyimine yönelik bilgilerini uygulamaya aktarır. Hem kuramsal olarak aldığı hem de deneyimden oluşturduğu bilgilerden yararlanarak aday, herhangi bir sınıfta uygulama yapar.

Yansıtıcı Öğretim

- ▶ Öğretmen yetiştirmede yansıtmanın önemli unsurlardan biri de öğretmen adaylarının okullarda denedikleri pratik sorunlarını ortaya çıkarmaya ve onlar üzerinde düşünmelerine yardımcı olan **yansıtıcı günlüklerdir.**